

DELEGATURA UOKiK W KATOWICACH

Katowice, dnia 12. 08. 2008r.

RKT – 61 – 75/08/AD

DECYZJA Nr RKT - 32/2008

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134, poz. 939),

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko Beacie L., prowadzącej działalność gospodarczą pod oznaczeniem „Kursor” Firma Szkoleniowo – Usługowa i Piotrowi L., prowadzącemu działalność gospodarczą pod oznaczeniem „Kursor” Firma Szkoleniowo – Usługowa, którzy działają wspólnie w ramach „Kursor” Spółki cywilnej Szkoleniowo – Usługowej, ul. (...), 44-200 Rybnik:

- I. Na podstawie art. 26 ust. 1 o ochronie konkurencji i konsumentów **uznaje się** za niezgodną z art. 24 ust. 1 i 2 pkt. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę polegającą na** stosowaniu w zawieranych z konsumentami umowach o świadczenie usług edukacyjnych następującego postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.): **„Jednocześnie przyjmuję do wiadomości, że przerwanie nauki (...) nie zwalnia mnie z obowiązku uiszczenia opłaty” i nakazuje się zaniechanie jej stosowania.**
- II. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nakłada się na Beatę L., prowadzącą działalność gospodarczą pod oznaczeniem „Kursor” Firma Szkoleniowo – Usługowa i Piotra L., prowadzącego działalność gospodarczą pod oznaczeniem „Kursor” Firma Szkoleniowo – Usługowa, którzy działają wspólnie w ramach „Kursor” Spółki cywilnej Szkoleniowo – Usługowej, ul. (...), 44-200 Rybnik, solidarnie karę pieniężną w wysokości 1300 zł (słownie: jednego tysiąca trzystu złotych), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.
- III. Na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów obciąża się Beatę L., prowadzącą działalność gospodarczą pod oznaczeniem „Kursor” Firma Szkoleniowo – Usługowa i Piotra L., prowadzącego działalność gospodarczą pod oznaczeniem „Kursor” Firma Szkoleniowo – Usługowa,

którzy działają wspólnie w ramach „Kursor” Spółki cywilnej Szkoleniowo – Usługowej, ul. (...), 44-200 Rybnik, solidarnie kosztami opisanego na wstępie postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz zobowiązuje się tych przedsiębiorców solidarnie do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w kwocie 59 zł (słownie: pięćdziesięciu dziewięciu złotych).

Uzasadnienie

W związku z ogólnopolskim badaniem wzorców umów stosowanych przez przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia kandydatów na kierowców, w ramach postępowania wyjaśniającego (RKT-405-11/08/AD) przeprowadzono kontrolę działalności ww. przedsiębiorców zawierających z konsumentami umowy o świadczenie usług edukacyjnych. W toku podjętych działań ustalono, że umowy zawierane przez przedsiębiorców z konsumentami z wykorzystaniem wzoru umowy o świadczenie usług edukacyjnych obejmują przytoczone w sentencji postanowienie, co do którego zachodziło podejrzenie, że jest ono tożsame z klauzulami abuzywnymi wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone (zwanego dalej także rejestrem). W tych okolicznościach konieczne stało się wszczęcie niniejszego postępowania administracyjnego.

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

Beata L. prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej Prezydenta Miasta Rybnika pod numerem 23494/2001 (dowód: karta nr 7), natomiast Piotr L. prowadzi działalność w oparciu o wpis do tej samej ewidencji pod numerem 23493/2001 (dowód: karta nr 8). Oboje prowadzą działalność wspólnie w ramach spółki cywilnej (dowód: karta nr 13), która została wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia kierowców Prezydenta Miasta Rybnika pod numerem 0082473 (dowód: karta nr 12).

W ramach tak zorganizowanej działalności przedsiębiorcy świadczą na rzecz konsumentów uczestniczących w kursach nauki jazdy usługi edukacyjne. Przy zawieraniu umów o świadczenie tych usług przedsiębiorcy stosują *Regulamin ośrodka szkolenia kierowców „Kursor”* oraz wzór umowy o nazwie *Deklaracja przyjęcia na kurs* (zwaną dalej deklaracją, dowód: karta nr 16). Okoliczność posługiwania się ostatnim z wymienionych wzorców przedsiębiorcy udokumentowali przedstawiając umowy faktycznie zawarte z konsumentami z jego wykorzystaniem (dowód: karty nr 17 – 19). Analiza treści przedłożonego wzoru oraz deklaracji faktycznie podpisanych wykazała, że zawierały one następujące postanowienie: *„Jednocześnie przyjmuję do wiadomości, że przerwanie nauki (...) nie zwalnia mnie z obowiązku uiszczenia opłaty”*.

W toku niniejszego postępowania przedsiębiorcy ustosunkowali się do postawionego im zarzutu dnia 05. 07. 2008r. (dowód: karty nr 22 – 23). W piśmie z tej daty wskazali oni, że stosowana przez nich regulacja nie oddawała faktycznych intencji organizatorów szkoleń. W rzeczywistości celem wprowadzenia zakwestionowanej regulacji było nie stworzenie możliwości pobierania całej opłaty od osób, które nie przystąpiły do szkoleń, zrezygnowały z dalszego uczestnictwa w zajęciach, lecz wskazanie na konieczność uiszczenia takiej części

opłaty, która odpowiadałaby świadczeniom spełnionym. Wyjaśnili oni także, że w dotychczasowej praktyce prowadzonego przez nich ośrodka wielokrotnie dokonywano zwrotu całej opłaty uiszczonej przez osoby, które mimo wcześniejszej deklaracji uczestnictwa, z jakichkolwiek przyczyn rezygnowały z kursu.

Przedsiębiorcy przyznali, że z uwagi na przyjętą redakcję, rozważana regulacja może być interpretowana odmiennie, niż sami to czynili. W związku z tym podjęto decyzję o treści rozważanej regulacji z dniem 05. 07. 2008r. na następującą:

„W przypadku formalnej rezygnacji z uczestnictwa w kursie lub faktycznego przerwania nauki w trakcie trwania kursu zobowiązuje się do uiszczenia na rzecz Ośrodka Szkoleniowego Kursor opłaty za kurs w wysokości odpowiadającej świadczeniom Ośrodka Szkoleniowego do czasu rezygnacji / przerwania nauki”.

Okoliczność wprowadzenia w życie zmodyfikowanego wzoru deklaracji przedsiębiorcy udowodnili przedstawiając wzorzec w nowym brzmieniu (dowód: karta nr 55) oraz deklaracje przyjęcia na kurs faktycznie złożone przez konsumentów (dowód: karty nr 33 – 35).

W piśmie z dnia 22. 07. 2008r. przedsiębiorcy oświadczyli, że w mocy pozostają umowy zawarte z konsumentami z wykorzystaniem wzoru deklaracji w pierwotnym brzmieniu w terminie poprzedzającym termin wprowadzenia wzorca w nowym brzmieniu (dowód: karta nr 54). Wedle stanu ujętego w przedmiotowym piśmie w obrocie pozostaje nadal 378 takich umów. Przedsiębiorcy dodali, że w odniesieniu do tych osób, które są związane umowami zawierającymi kwestionowaną klauzulę, regulacja ta nie będzie w praktyce wykorzystywana. Oświadczyli oni również, że w przypadku zgłoszeń osób zainteresowanych odpowiednie kwoty są im zwracane.

Piotr L. osiągnął w 2007r. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej przychód w wysokości [tajemnica przedsiębiorstwa](pkt 1. a Załącznika nr 1, dowód: karta nr 37), a Beata L. osiągnęła z tego tytułu w ubiegłym roku przychód w wysokości [tajemnica przedsiębiorstwa](pkt 1. a Załącznika nr 1, dowód: karta nr 41), natomiast spółka osiągnęła przychód w wysokości [tajemnica przedsiębiorstwa](pkt 1. a Załącznika nr 1, dowód: karty nr 40 i 43).

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Ad. I Stosownie do art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Na mocy art. 24 ust. 2 pkt. 1 ww. ustawy za praktykę tego rodzaju uznaje się godzące w zbiorowe interesy konsumentów bezprawne działanie przedsiębiorcy polegające na stosowaniu postanowień wzorców umowy, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone (zwanego dalej także rejestrem).

Aby można było stwierdzić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów muszą kumulatywnie zostać spełnione następujące przesłanki:

- oceniane zachowanie musi być podejmowane przez podmiot będący przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
- rozważana praktyka musi być bezprawna,
- praktyka taka musi godzić w zbiorowe interesy konsumentów, w związku z czym dochodzi do naruszenia interesu publicznego.

Zgodnie z art. 4 pkt. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez przedsiębiorcę rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Z art. 4 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej wynika, że przedsiębiorcą jest m. in. osoba fizyczna, która we własnym imieniu wykonuje działalność gospodarczą. W rozważanym przypadku podmioty, których dotyczy niniejsze postępowanie, bez wątpienia posiadają status przedsiębiorców. Są to osoby fizyczne, które podlegają wpisowi do ewidencji działalności gospodarczej. Ich zachowania podlegają więc kontroli dokonywanej na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Kolejną przesłanką, która musi zostać spełniona, aby było możliwe stwierdzenie naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jest bezprawność rozważanego zachowania. Jedno z działań zakazanych na gruncie niniejszego przepisu stanowi posługiwanie się w obrocie konsumenckim postanowieniami wzorców umów uznanymi za niedozwolone i wpisanymi do prowadzonego przez Prezesa Urzędu rejestru.

Dodać należy, że zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ustawa ta reguluje zasady i tryb przeciwdziałania praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, jeżeli praktyki te wywołują lub mogą wywoływać skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Dla stwierdzenia, że dana praktyka jest niezgodna z art. 24 ww. ustawy wystarczające jest więc wykazanie, że potencjalnie istniało zagrożenie naruszenia interesów konsumentów w skutek zastosowania określonego postanowienia w umowach z konsumentami w przypadku zaistnienia określonych okoliczności. W niniejszym przypadku przedsiębiorcy zawarli kwestionowaną regulację zarówno w wykorzystywanym przez nich wzorcu, jak i w umowach z konsumentami.

W toku niniejszego postępowania przedsiębiorcom postawiono zarzut posługiwania się w obrocie konsumenckim następującym postanowieniem wzorca umowy: *„Jednocześnie przyjmuję do wiadomości, że przerwanie nauki (...) nie zwalnia mnie z obowiązku uiszczenia opłaty”*.

Na mocy przedmiotowej klauzuli przedsiębiorcy zastrzegli, iż nawet w przypadku, gdy dojdzie do przerwania nauki, istnieje obowiązek wniesienia opłaty za kurs. W takiej sytuacji, pomimo, iż sami zostają oni zwolnieni z obowiązku świadczenia usług na rzecz konsumenta, mogą domagać się od niego zapłaty w pełnej wysokości.

W związku z tym rozważaną klauzulę należało uznać za niezgodną z art. 385¹ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks cywilny (Dz. U Nr 16, poz. 93 ze zm., zwanej dalej także Kc), który stanowi, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Postanowienie to narusza również art. 385³ pkt 22 Kc, na mocy którego za niedozwolone uznaje się regulacje, w których przewiduje się obowiązek wykonania zobowiązania przez konsumenta mimo niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez jego kontrahenta.

Przedmiotowe postanowienie jest jednocześnie podobne do klauzuli wpisanej do rejestru pod numerem 960, do czego doszło na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej także SOKiK) z dnia 12. 04. 2006r. (sygn. akt XVII AmC 15/05): *„Rezygnacja z udziału w zajęciach kursu (przypadek określony w pkt 7) nie zwalnia Zleceniodawcy z obowiązku uregulowania pełnej opłaty za szkolenie (wszystkie raty)”*. W uzasadnieniu do niniejszego wyroku SOKiK orzekł, że powyższy zapis prowadzi do rażącego uprzywilejowania przedsiębiorcy względem konsumenta w łączącym ich stosunku umownym oraz narusza zasadę ekwiwalentności świadczeń. Uzasadnieniem dla

zastrzeżenia obowiązku wniesienia opłaty w pełnej wysokości nie jest ryzyko poniesienia przez przedsiębiorcę w wyniku rezygnacji konsumenta szkody, gdyż zabezpieczeniu interesów przedsiębiorcy w takim zakresie służą inne, odpowiednie instytucje prawne.

W obu rozważanych regulacjach pomimo rezygnacji konsumenta z korzystania z usług edukacyjnych, istniał obowiązek wniesienia przez niego na rzecz przedsiębiorcy pełnej opłaty określonej w umowie. Na tej podstawie porównywane klauzule uznano za tożsame.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że Prezes Urzędu może stwierdzić stosowanie przez przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na posługiwaniu się postanowieniem wzorca umownego, które zostało wpisane do rejestru, bez względu na to, czy wpis dotyczy tego przedsiębiorcy, przeciwko któremu jest prowadzone postępowanie, czy też nie. Wyrok uwzględniający powództwo przez uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone i zakazanie ich stosowania ma, zgodnie z art. 479⁴³ Kodeksu postępowania cywilnego, od chwili wpisania do odpowiedniego rejestru, skutek także wobec osób trzecich. Zgodnie ze stanowiskiem SOKiK wyrażonym w wyroku z dnia 25. 05. 2005r. (sygn. akt XVII Ama 46/04), dla uznania, iż określona klauzula jest niedozwolonym postanowieniem umownym wpisanym do rejestru klauzul niedozwolonych wystarczy stwierdzenie, że mieści się ona w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru i nie jest konieczna literalna zgodność porównywanych klauzul. Czynnikiem przesądzającym o podobieństwie dwóch klauzul powinien być zatem zamiar, cel, jakiemu ma służyć kwestionowane postanowienie. Jeśli cel utworzenia spornej klauzuli odpowiada celowi sformułowania klauzuli uznanej za niedozwoloną, oba zapisy można uznać za tożsame. Trafność wyżej opisanego stanowiska potwierdził również Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13. 07. 2006r. (sygn. akt III SZP 3/06). Pomimo, iż powyżej przywołane wyroki zapadły pod rządami ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z 2000r., to orzecznictwo to należy uznać za aktualne także w obecnym stanie prawnym. Na gruncie obowiązującej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z 2007r. rozważana kwestia została uregulowana w analogiczny sposób, a zatem nie występują różnice, które nakazywałyby odejście od ustalonej linii orzecznictwa i w konsekwencji tego odmienną ocenę prawną badanego zagadnienia. Przyjęcie zasady formalnej jawności niniejszego rejestru oznacza, że od chwili wpisania do niego określonego postanowienia zakazane jest stosowanie tożsamyh postanowień w obrocie konsumenckim i nikt nie może zasłaniać się nieznanymi dokonanych wpisów. Rejestr postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone jest prowadzony przez Prezesa Urzędu. W praktyce jest on powszechnie dostępny w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

W tym stanie rzeczy należało stwierdzić, że przedsiębiorcy dopuścili się stosowania klauzuli wpisanej do rejestru.

Stosownie do art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ochrona interesów przedsiębiorców i konsumentów podejmowana w ramach działań Prezesa Urzędu jest prowadzona w interesie publicznym. Działania oparte na przepisach niniejszej ustawy są zatem podejmowane w interesie publicznym, w celu ochrony interesów zbiorowości, a nie wprost poszczególnych, indywidualnych uczestników rynku. Naruszenie interesu publicznego stanowi bezwzględny warunek do uznania kompetencji Prezesa Urzędu do rozstrzygnięcia określonej sprawy. Interes publiczny zostaje naruszony wówczas, gdy oceniane działania godzą w interesy ogólnospołeczne i dotyczą szerokiego kręgu uczestników rynku i poprzez to powodują zaburzenia w jego prawidłowym funkcjonowaniu. Do naruszenia interesu

publicznego dochodzi, gdy skutki określonych działań mają charakter powszechny, dotyczą wszystkich potencjalnych podmiotów na danym rynku¹.

Pojęcie zbiorowych interesów konsumentów zostało szeroko omówione przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10. 04. 2008r. (sygn. akt III SK 27/07). W uzasadnieniu Sąd Najwyższy podał, iż gramatyczna wykładnia tego pojęcia prowadzi do wniosku, że chodzi o zachowanie przedsiębiorcy, które godzi w interesy grupy osób stanowiących określony zbiór. Rezultaty tej wykładni modyfikuje zastrzeżenie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma interesów indywidualnych. Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że przy konstruowaniu pojęcia „*zbiorowego interesu konsumentów*” nie można opierać się tylko i wyłącznie na tym, czy oceniana praktyka przedsiębiorcy skierowana jest do „*nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów*”. Wystarczające powinno być w jego ocenie ustalenie, że zachowanie przedsiębiorcy nie jest podejmowane w stosunku do zindywidualizowanych konsumentów, lecz względem członków danej grupy (określonego kręgu podmiotów), wyodrębnionych spośród ogółu konsumentów, za pomocą wspólnego dla nich kryterium. Sąd Najwyższy orzekł też, że „*praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest (...) takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy*”.

W niniejszym przypadku doszło do naruszenia interesu publicznego. Oceniane zachowanie przedsiębiorców dotyczy szerokiego kręgu najłabszych uczestników rynku, jakimi są konsumenci. Dotyczy ono wszystkich tych osób, które zawarły z organizatorami kursów umowy o kształcenie oraz wszystkich ich potencjalnych klientów. Rozważane działanie godzi więc w zbiorowe interesy konsumentów. Stanowi ono też zakazaną prawem praktykę, gdyż jest podejmowane w sposób powtarzalny. Już z samej istoty wzorców umów wynika to, że działania przedsiębiorców wykorzystujących je jest ustalone, jednakowe, powtarzalne we wszystkich przypadkach.

Uwzględniając wszystkie ww. okoliczności niniejszej sprawy należało orzec, że przedsiębiorcy dopuścili się naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W toku postępowania przedsiębiorcy poinformowali, że stosowany przez nich wzór deklaracji uległ zmianie polegającej na wyeliminowaniu z niego spornej regulacji oraz zastąpieniu jej postanowieniem o treści: „*W przypadku formalnej rezygnacji z uczestnictwa w kursie lub faktycznego przerwania nauki w trakcie trwania kursu zobowiązuje się do uiszczenia na rzecz Ośrodka Szkoleniowego Kursor opłaty za kurs w wysokości odpowiadającej świadczeniom Ośrodka Szkoleniowego do czasu rezygnacji / przerwania nauki*”. Wprowadzoną przez przedsiębiorców zmianę należy uznać za wystarczającą, jeśli chodzi o zakres przedstawionego unormowania. Podjęte przez przedsiębiorców czynności nie są jednak wystarczające do tego, aby stwierdzić zaniechanie stosowania rozważanej praktyki. Jak wykazali oni w trakcie postępowania modyfikacji uległ wzorec, z wykorzystaniem którego zawierane są nowe umowy. Jednocześnie niewłaściwa regulacja nadal funkcjonuje w umowach zawartych przed dniem 05. 07. 2008r. Przedsiębiorcy informowali, że nie będą korzystać z postanowienia, którego dotyczy postawiony im zarzut stosowania praktyki

---

¹ Konrad Kohutek w: „Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz”, Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Warszawa 2008r., strona 47

naruszającej zbiorowe interesy konsumentów i zgodnie z przyjętą u nich praktyką będą zwracać rezygnującym z umów klientom należne kwoty. W związku jednak z tym, że niedozwoloną praktykę stanowi samo stosowanie w umowach niewłaściwych regulacji i zagrożenie ich użycia w praktyce, kwestię tę należało uznać za rozstrzygającą przy orzekaniu o braku zaniechania.

Stąd należało orzec, jak w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

Ad. II

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu może skorzystać z uprawnienia do nałożenia na przedsiębiorcę stosującego praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów kary pieniężnej w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Kara taka może być nałożona bez względu na to, czy przedsiębiorca dopuścił się naruszenia celowo, czy też nieumyślnie. Stosownie do art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, w tym kar określonych w art. 106 tej ustawy, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

W pkt. I niniejszej decyzji stwierdzono stosowanie przez przedsiębiorców praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na posługiwaniu się klauzulą wpisaną do rejestru, opisaną szczegółowo powyżej. Konsekwencją stosowania powyższej praktyki jest pogorszenie sytuacji konsumentów. Okoliczność, że sporne postanowienie zamieszczono we wzorcu umowy powoduje, że zostaje ono konsumentom narzucone. Fakt, że kwestionowana regulacja wynika ze wzorca umowy świadczy również o ustalonym charakterze podejmowanych praktyk. Powyższe okoliczności uzasadniają nałożenie na przedsiębiorców kary, o której mowa w art. 106 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Kara nakładana przez Prezesa Urzędu na przedsiębiorcę, który dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów służy podkreśleniu naganności ocenianego zachowania. Przedsiębiorca, jako profesjonalista powinien wiedzieć, że określając warunki umowne nie może stosować klauzul uznanych przez SOKiK za abuzywne.

Przy ustalaniu kary wzięto pod uwagę okoliczność, że przedsiębiorcy dopuścili się w trakcie prowadzonej od 2001r. działalności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów po raz pierwszy. Uwzględniono również fakt, że przedsiębiorcy aktywnie współpracowali z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów w toku niniejszego postępowania. Istotne jest także to, że niezwłocznie dokonali oni opisanych powyżej zmian. Choć nie pozwoliły one na stwierdzenie zaniechania stosowania rozważanej praktyki, to ich wprowadzenie należało potraktować za przejaw chęci dostosowania się do aktualnie obowiązujących wymogów prawnych. Zważyć też trzeba, że zasięg terytorialny działania przedsiębiorców można określić zasadniczo jako ograniczony do rynku lokalnego. Okoliczności te należy poczytać, jako łagodzące.

Decydując o nałożeniu kary i jej wysokości wzięto pod uwagę wszystkie ww. okoliczności, jak i możliwości finansowe przedsiębiorców. Orzeczonej karze powinna stanowić dolegliwość dla uczestników niniejszego postępowania, tak aby jej nałożenie skutkowało w przyszłości zapobieżeniem zaistnienia podobnych sytuacji. Z drugiej strony należy podkreślić wymiar edukacyjny i wychowawczy zastosowanego środka oraz wyrazić nadzieję, że odniesie on spodziewany skutek na przyszłość. Niniejsza kara powinna stanowić przestrożę dla

przedsiębiorców na przyszłość. Poza wymiarem indywidualnym kary, należy również zwrócić uwagę na jej wymiar ogólny, funkcję odstrasżającą i wychowawczą w stosunku do innych uczestników rynku.

Przychód osiągnięty przez przedsiębiorców w 2007r. wyniósł [tajemnica przedsiębiorstwa] (pkt 1. a Załącznika Nr 1), w związku z czym maksymalna kara, jaka mogłaby w niniejszym przypadku zostać wymierzona, to kara na poziomie [tajemnica przedsiębiorstwa] (pkt 1. b Załącznika Nr 1).

W świetle powyższych okoliczności wysokość kary ustalono na poziomie 1300 zł (słownie: jednego tysiąca trzystu złotych), co stanowi [tajemnica przedsiębiorstwa] (pkt 2. a Załącznika Nr 1) osiągniętego przez przedsiębiorców w 2007r. przychodu i [tajemnica przedsiębiorstwa] (pkt 2. b Załącznika Nr 1) maksymalnego wymiaru kary.

Prezes Urzędu, kierując się potrzebą zdecydowanego przeciwdziałania stosowaniu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów uznał, że orzeczona kara powinna stanowić dolegliwość dla uczestników niniejszego postępowania. W tym przypadku kara powinna spełnić jednak przede wszystkim funkcję prewencyjną i wychowawczą, tak aby zapobiec w przyszłości naruszeniom przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie II sentencji tej decyzji.

Ad. III.

Zgodnie z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 77 ust. 1 tej ustawy, jeżeli w wyniku postępowania Prezes Urzędu stwierdził naruszenie jej przepisów, przedsiębiorcy, którzy dopuścili się tego naruszenia, są obowiązani ponieść koszty postępowania. Niniejsze postępowanie w sprawie stosowania przez przedsiębiorców praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów zostało wszczęte z urzędu, a w jego wyniku Prezes Urzędu w punkcie I decyzji stwierdził naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z korespondencją prowadzoną przez Prezesa Urzędu z przedsiębiorcami. W związku z powyższym postanowiono obciążyć przedsiębiorców solidarnie kosztami postępowania w wysokości 59 zł (słownie: pięćdziesięciu dziewięciu złotych).

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 Kpc – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w punkcie III niniejszej decyzji, stosownie do art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z 479²⁸ § 1 pkt 2 Kpc, należy wnieść zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

DYREKTOR DELEGATURY
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI
I KONSUMENTÓW W KATOWICACH

Maciej Fragsztajn